

0209

R

Total No. of Questions—16

Total No. of Printed Pages—4

Regd. No

Part II

SANSKRIT, Paper - II

(Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Note:

1. All questions should be attempted.
2. Question Nos. 1, 2 & 3 should be answered in the medium of instructions of the candidate.
3. The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.
4. The bits of a question should be attempted together.

सूचना :-

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।
 2. प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव (देवनागरी लिप्या) समाधेयाः ।
 3. अंशयुक्तस्य प्रश्नस्य अन्तर्गतांशाः एकत्रैव समाधेयाः ।
- I. एकस्य श्लोकस्य प्रतिपदार्थं भावं च लिखत । 1×6=6
1. अयं निजः परो वेति गणना लघुचेतसाम् ।
उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥
 2. तुल्ये रूपे पिकः काकः ध्वनिना ज्ञायते मधौ ।
विवृते हि मुखे वेद्यः सुजनो दुर्जनात्पृथक् ॥

0209-B

P.T.O.

2023/3/16 12:38

II. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त ।

1×6=6

1. विक्रमाङ्कदेवस्य उदारशीलं वर्णयत ।
2. रुद्रमदेव्याः विजयं संक्षिपत ।

III. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त ।

1×6=6

1. हर्षवर्धनः राज्यश्रियं कथम् अरक्षत् ?
2. वेङ्कटरावस्य भैषज्यं विवृणुत ।

IV. द्वयोः प्रश्नयोः समाधानानि लिखत ।

2×4=8

1. चाणक्येन किमर्थं यथाशक्ति प्रयत्नः क्रियते ?
2. कश्यपेन किमिति निश्चितम् ?
3. ब्रह्मचारी कुत्र उषितवान् ? किमर्थम् ?
4. कः तपोवनम् प्रविशति ?

V. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत ।

2×3=6

1. स तुल्यपुष्पाभरणो हि धीरः ।
2. आस्तामयं मे युवराजभावः ।
3. निजधरां मुदितां कुरु सप्रजाम् ।
4. स्तम्भेऽस्ति श्रीपतिर्विष्णुः ।

VI. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत ।

2×3=6

1. असौ दस्युः ।
2. अरे मूर्खाः सर्वदा स्वसुखचिन्तैव युष्माकम् ।
3. महानेवासौ देवं द्रष्टुमिच्छति ।
4. भवान् न मे रत्नसिंहः ।

VII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त ।

2×3=6

1. विक्रमाङ्कदेवस्य आज्ञा किं करोति ?
2. कस्य जीवितं निष्फलम् ?
3. पाषाणैः प्रहरतेऽपि कः न कुप्यति ?
4. विष्णोः सङ्कल्पेन शक्त्या च किं किं भविष्यति ?

VIII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त ।

2×3=6

1. हर्षवर्धनः भण्डं किमुयाच ?
2. युद्धे कः केन व्यापादितः ?
3. वृक्षाः अस्मभ्यं किं किं प्रयच्छन्ति ?
4. रत्नसिंहः किमर्थं चितां प्राविशत् ?

IX. सम्पूर्णेन वाक्येन समाधत्त ।

5×1=5

1. कुमुद्वतीपरिणयः केन विरचितः ?
2. विक्रमाङ्कस्य औदार्यं कः अरचयत् ?
3. महात्मानः कां तृणाय मन्यन्ते ?
4. नीचः पुरः किं वक्ति ?
5. मुरारिः कीदृशः इतीरितम् ?

5×1=5

X. सम्पूर्णेन वाक्येन समाधत्त ।

1. लाटेश्वरः कः ?
2. राज्यश्रीः कां प्रविष्टा ?
3. सजीवकः कस्मिन् नियुक्तः ?
4. भिषगङ्गना का ?
5. केसरसिंहः कथं धनम् आर्जितवान् ?

P.T.O.

XI. अधोनिर्दिष्टयोः एकं पत्रं लिखत ।

1×5=5

1. मातरं प्रति मित्रस्य गृहागमननिवेदनम्
2. अवकाशप्रदानाय प्राचार्यं प्रति पत्रम्

XII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं विघटयत ।

4×2=8

1. शरच्चन्द्रः
2. तट्टीका
3. वागीशः
4. शिवोऽहम्
5. षण्मासाः
6. रामःखादति
7. चिन्मयम्
8. अजन्तः

XIII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं सन्धत्त ।

4×2=8

1. हरिस् + शेते
2. षट् + आननः
3. इष् + तः
4. रामः + अयम्
5. जगत् + नाथः
6. अरीन् + जयति
7. वृक्षः + फलति
8. अप् + जम्

XIV. द्वयोः शब्दयोः अन्त-लिङ्ग-वचनमात्रनिर्देशसहितं रूपाणि लिखत ।

2×4=8

1. वणिक्
2. सरित्
3. नामन्

XV. त्रयाणां समासनामनिर्देशसहितं विग्रहवाक्यानि लिखत ।

3×2=6

1. उपलोचनम्
2. चोरभयम्
3. रम्यलता
4. नवरात्रम्
5. पितरौ
6. महाबलः

XVI. अधोरेखाङ्कितपदानि शुद्धीकृत्य वाक्यानि लिखत ।

5×1=5

1. नदी परोपकाराय वहन्ति ।
2. त्वन्नः देहं रक्षति ।
3. ते दुग्धं पिबति ।
4. वनं वायुप्रदूषणं परिहरन्ति ।
5. भानवः आकाशे विचरति ।